

CYNGOR SIR YNYS MÔN

Adroddiad i:	Pwyllgor Gwaith
Dyddiad:	21^{ain} Ionawr 2025
Pwnc:	Cartrefi'r Awdurdod Lleol i Bobl Hŷn - Pennu'r Ffi Safonol 2025/26
Aelod Portffolio:	Y Cynghorydd Alun Roberts
Pennaeth Gwasanaeth / Cyfarwyddwr:	Arwel Wyn Owen, Pennaeth Gwasanaethau Oedolion
Awdur yr Adroddiad: Ffôn: E-bost:	Carwyn Edwards, Rheolwr Cyllid 01248 752699 CarwynEdwards@ynysmon.llyw.cymru
Aelodau Lleol:	Pob Aelod

A - Argymhelliad/argymhellion a rheswm/rhesymau

Argymhelliad

A1 - Argymhellir codi cost lawn ar gyfer gwasanaeth Cartrefi Preswyl, sef **£983.86** yr wythnos, yn 2025/26.

A2 – Argymhellir bod cost lawn ar gyfer y gwasanaeth Cartrefi Preswyl EMI yn cael ei gyflwyno dros gyfnod o 3 blynedd, gan olygu fod cost lawn y gwasanaeth yn cael ei ostwng i **£1,046.41** yr wythnos yn 2025/26.

Mae angen i'r Awdurdod Lleol bennu lefel ei ffi safonol ar gyfer cartrefi gofal yr awdurdod lleol ar gyfer y flwyddyn Ebrill 2025 - Mawrth 2026.

Mewn blynyddoedd blaenorol, cyfunwyd costau holl gartrefi'r Cyngor (ac eithrio Garreglwyd a Phlas Crigyll, sy'n cael eu hystyried yn ddarpariaethau gwasanaeth arbenigol) i gyfrifo ffi safonol gyfartalog ar gyfer gofal preswyl safonol, yn unol â Chanllawiau Cenedlaethol.

Yn 2024/25, cyfrifwyd Ffi Safonol o £927.77 yr wythnos ar gyfer gofal Preswyl, yn seiliedig ar gyfraddau defnydd o 93% ar draws y 3 cartref preswyl mewnol (ac eithrio Garreglwyd a Phlas Crigyll, sydd yn ddarpariaethau ar gyfer pobl hŷn bregus eu meddwl (EMI)).

Argymhellir ein bod yn cyflwyno ffi ar wahân ar gyfer gofal Preswyl EMI o 2025 /26 ymlaen.

Dylid bod yn ofalus wrth gymharu'r ffi safonol gyda ffioedd awdurdodau eraill oherwydd, er gwaethaf y canllawiau, efallai nad yw awdurdodau eraill wedi cyfrifo'r ffi ar union yr un sail.

Ffioedd Cartrefi Gofal Preswyl

Mae'r tabl canlynol yn cyfrifo amcangyfrif o'r gost fesul wythnos breswyl ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2026, yn seiliedig ar lefelau defnydd a chostau rhedeg yn 2024/25 ynghyd â chynnydd ar gyfer chwyddiant:-

Nifer y Gwelyau sydd ar gael	77
Amcangyfrif o'r Cyfraddau Defnydd yn seiliedig ar ddata 2024/25	93.00%
Amcangyfrif o Nifer yr Wythnosau Preswyl yn seiliedig ar ddata 2024/25	3,733.95

	Costau Rhedeg a Ragwelir 2025/26 £	Ffi Safonol 2025/26 £	Ffi Safonol 2024/25 £
Amcangyfrif o Gostau Rhedeg ar gyfer 2025/26, yn seiliedig ar gostau rhedeg 2024/25 + chwyddiant	3,283,962	879.49	832.80
Ychwanegu - Dibrisiant	227,337	60.88	53.55
- Gwasanaethau Cymorth	162,386	43.49	41.42
CYFANSWM	3,673,685	983.86	927.77
Cynnydd o'i gymharu â'r ffi safonol yn 2024/25	6.05%		£56.09

Yn seiliedig ar y tabl uchod, yr amcangyfrif o'r gost fesul wythnos breswyllo am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2026 yw £983.86.

Mae'r gost a amcangyfrifir fesul wythnos breswyllo ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2026 yn uwch o gymharu â'r gost a amcangyfrifwyd ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2025. Cynnydd mewn chwyddiant a gostyngiad mewn cyfraddau defnydd sydd i gyfrif am hyn.

Ffioedd Cartrefi Gofal Preswyl EMI

Mae'r tabl isod yn cyfrifo amcangyfrif o'r gost fesul wythnos breswyllo ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2026, yn seiliedig ar lefelau defnydd a chostau rhedeg yn 2024/25 ynghyd â chynnydd mewn chwyddiant:-

Nifer y Gwelyau sydd ar gael	51
Amcangyfrif o'r Cyfraddau Defnydd yn seiliedig ar ddata 2024/25	93.00%
Amcangyfrif o Nifer yr Wythnosau Preswyllo yn seiliedig ar ddata 2024/25	2,393.36

	Costau Rhedeg a Ragwelir 2025/26 £	Ffi Safonol 2025/26 £	Ffi Safonol 2024/25 £
Amcangyfrif o Gostau Rhedeg ar gyfer 2025/26, yn seiliedig ar gostau rhedeg 2024/25 + chwyddiant	2,524,905	1,054.96	832.80
Ychwanegu - Dibrisiant	170,719	71.33	53.55
- Gwasanaethau Cymorth	108,257	45.23	41.42
CYFANSWM	2,803,881	1,171.52	927.77

Cynnydd o'i gymharu â'r ffi safonol yn 2024/25, yn seiliedig ar gost lawn y gofal	26.27%	£243.75
---	---------------	----------------

Yn seiliedig ar y tabl uchod, yr amcangyfrif o'r gost fesul wythnos breswyl am y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2026 yw £1,171.52. Mae hyn yn gynydd o £187.66 o gymharu â'r gyfradd breswyl o £983.86 ar gyfer 2025/26.

Argymhellir bod y cynnydd yn cael ei gyflwyno dros gyfnod o 3 blynedd. Felly, rydym yn bwriadu cynyddu'r ffi EMI i £1,046.41 yn 2025/26, gyda chynnydd pellach yn 2026/27 a 2027/28 fel bod y ffi yn cyfateb i gost wirioneddol y gofal erbyn 1 Ebrill 2027.

	% Cynnydd	Ffi Safonol 2025/26 £	Ffi Safonol 2024/25 £
Ffi Safonol EMI (Cost Lawn)	26.27	1,171.52	927.77
Ffi Safonol Gofal Preswyl (Cost Lawn)	6.05	983.86	927.77
Y gwahaniaeth rhwng y Ffi Safonol EMI a'r Ffi Safonol Gofal Preswyl		187.66	0.00
1/3 o'r gwahaniaeth rhwng y Ffi Safonol EMI a'r Ffi Safonol Gofal Preswyl		62.55	0.00
Cyfradd EMI Arfaethedig ar gyfer 2025/26	12.79	1,046.41	927.77

B – Pa opsiynau eraill wnaethoch chi eu hystyried a pham wnaethoch chi eu gwrthod a/neu ddewis yr opsiwn hwn?

Wrth osod y ffi safonol, dilynir dull a bennir lle na chaniateir ystyried opsiynau. Mae'n bosibl i'r Pwyllgor Gwaith bennu ffi sy'n wahanol i'r Ffi Safonol. Mae codi llai na'r ffi safonol yn golygu y byddai'r Cyngor yn sybsideiddio cost gofal cleientiaid y nodwyd bod ganddynt y modd ariannol i dalu am gost lawn eu gofal. O ganlyniad, mae'r opsiwn wedi'i ddiystyru.

C – Am ba reswm y mae hwn yn benderfyniad i'r Pwyllgor Gwaith?

Yn unol ag Adran 22 Deddf Cymorth Gwladol 1948, mae'n rhaid i Awdurdodau Lleol bennu'r Ffi Safonol ar gyfer eu cartrefi.

CH - A yw'r penderfyniad hwn yn gyson â pholisi a gymeradwywyd gan y Cyngor llawn?

Mae'r penderfyniad hwn yn gyson â Pholisi Cenedlaethol, fel yr amlinellir yn adran C uchod.

D – A yw'r penderfyniad hwn o fewn y gyllideb a gymeradwywyd gan y Cyngor?

Ydi

Dd – Asesu'r effaith bosib (os yw'n berthnasol):

1	Sut mae'r penderfyniad hwn yn effeithio ar ein hanghenion tymor hir fel Ynys?	Bydd pennu'r ffi ond yn effeithio ar nifer fach o gleientiaid sy'n talu am gost lawn eu gofal. Ni fydd y penderfyniad hwn yn cael fawr o effaith ar anghenion hirdymor yr Ynys.
---	---	---

2	A yw hwn yn benderfyniad y rhagwelir y bydd yn atal costau / dibyniaeth ar yr Awdurdod yn y dyfodol? Os felly, sut?	Mae'r penderfyniad yn dileu'r cymhorthdal y mae'r Cyngor yn ei ddarparu i'r cleientiaid hynny y nodwyd bod ganddynt y modd i dalu am gost lawn eu gofal.
3	A fuom yn cydweithio â sefydliadau eraill i ddod i'r penderfyniad hwn? Os felly, rhwch wybod gyda phwy?	Amherthnasol
4	A yw dinasyddion Ynys Môn wedi chwarae eu rhan wrth ddrafftio'r ffordd hon ymlaen, gan gynnwys y rhai hynny y mae'r penderfyniad hwn yn cael effaith uniongyrchol arnynt? Esboniwch sut.	Amherthnasol
5	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar y grwpiau a warchodir o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010.	Amherthnasol
6	Os yw hwn yn benderfyniad strategol, nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad ei gael ar y rhai hynny sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Byddai'r penderfyniad yn effeithio ar y cleientiaid sydd wedi cael eu hasesu fel rhai sydd â'r modd i dalu am gost lawn eu gofal. Nid yw'r grŵp hwn yn un sy'n profi anfantais economaidd - gymdeithasol.
7	Nodwch unrhyw effaith y gallai'r penderfyniad hwn ei gael ar gyfleoedd i bobl ddefnyddio'r Gymraeg ac ar beidio â thrin y Gymraeg yn llai ffafriol na'r Saesneg.	Dim effaith ar y Gymraeg.
E - Gyda phwy wnaethoch chi ymgynghori?		Beth oedd eu sylwadau?
1	Prif Weithredwr / Tîm Arweinyddiaeth (TA) (gorfodol)	
2	Cyllid / Swyddog 151 (gorfodol)	
3	Cyfreithiol / Swyddog Monitro (gorfodol)	
4	Adnoddau Dynol (AD)	Amherthnasol
5	Eiddo	Amherthnasol
6	Technoleg Gwybodaeth a Chyfathrebu (TGCh)	Amherthnasol
7	Sgriwtini	
8	Aelodau Lleol	Amherthnasol
9	Unrhyw gyrrff allanol / eraill	Amherthnasol
F - Atodiadau:		
Dim		
Ff - Papurau cefndir (cysylltwch ag awdur yr adroddiad am unrhyw wybodaeth bellach):		
Dim		